

Romantická literatúra

- idea slovanskej vzájomnosti
- boj za slobodu národov
- uzákonenie spisovnej slovenčiny
- **Témy:**
 - nešťastná láska, sloboda vlasti, sloboda jednotlivca, témy z národných dejín, rozpor sna zo skutočnosťou, titanizmus, synkretizmus, autoštylizácia
- postavy sú idealizované
- odmietanie racionálneho
- silabický veršový systém

Marína - Andrej Sládkovič

- evanjelický kňaz
- nešťastná láska k Márii Pišlovej
- láska k Slovensku
- vyvyšuje lásku k vlasti nad lásku k Maríne

Zakliata panna vo váhu a divný Janko - Janko Kráľ

- balada
- Janko je osamelý, vyvrhel' spoločnosti
- chce zachrániť pannu
- o polnoci skočí do váhu
- nemá však všetko oblečenie naopak, takže sa utopí a panna ostane zakliata
- Zakliata panna je symbol Slovenského národa a Janko je Janko kráľ
- píše o sebe
- bol ochotný sa obetovať

Žltá ľalia - Ján Botto

- Adam a Eva

- Adam umiera
- Eva sa chce znova vydať
- prichádza mŕtvy Adam, Eva zo strachu umiera
- na jej hrobe vyrastie žltá ľalia
- ponaučenie, mravný charakter

Rozžehnaní - Ľ. Štúr

- napísané v češtine
- Marii Pospíšilová
- Bey Bitches

Smrť Jánošíkova - Ján Botto

- posledné dni Jánošíka
- zobrazenie nálady Bottovej generácie po neúspešnej revolúcii
- koniec - svatba s kráľovnou víl - nehynúca nádej

Mor ho! - Samo Chalupka

- kolektívny idealizovaný hrdina
- kontrast s cárom
- snaha o pozdvihnutie mienky
- obetovať život za vlasť - "voľ nebyť ako byť otrokom"

Kapitánova dcéra - A. S. Puškin

- Pugačov - historicky presný
- láska Petra a Marie, v pozadí Pugačovské povstania v Rusku
- Peter Griňov sa stáva členom malej jednotky
- cestou k nej sa spriatelí s Pugačovom, lebo mu daruje kabát
- ten ho a kapitánovu dcéru následne ušetrí, keď povstalci vniknú do pevnosti
- Peter je obvinený za špeha a vyhnaný na sibír
- Maria prosí cárovnú, aby ho uznala nevinným
- nakoniec sa zoberú a Pugačov je popravený

Zmierenie ale Dobrodružstvo pri obžinkoch

- veselohra
- situačný humor - dvojité záměny (Grófka Elisa Hrabovská ↔ Miluša Orišková (učitelova dcera), Ludví Kostrovický ↔ Rohon (zeměměrač))
 - první záměny odhalí Miluša a Rohon
 - všichni se správně zamilují a zoberú
- použití slovenčiny, maďarčiny aj němčiny - komolenie slov → kritika pomadžarčování slovenské šlachty
- poukázání na maďarizáciu
- poukazuje na možné zmierenie

Havran - Edgar Allan Poe

- američan
- havran navštíví hlavní postavu
- tá sa ho pýta otázky ale havran odpovedá len "Nikdy viac" (nevermore)
- báseň je považovaná za obraz psychického utrpenia, viny a bazvýchodiskovosti

Chrám matky božej v Paříži

- použití kontrastu
- pravdivé zobrazení života
- vnitřní konflikty - zjev a duša, společenské postavenie a duša
- společenský konflikt - boj za spravodlivosť, zmierenie sa s realitou, boj proti bezprávíu
- morálny konflikt - čistá láska s násilnou láskou, chorá vášeň je odsúdená